

Krynica - park Pułaskiego

TC-OR-2469-23

23

CPK Tygiel 1928 N^o40.

Kazimierzowi Pułaskiemu, w hołdzie dla jego bohaterstwa w 150-tą rocznicę śmierci w walecznej obronie idei wolności na ziemi ciemionych Stanów Zjednoczonych, gdy musiał ojczyznę własną opuścić, wznosi pomnik Krynica.

Praca nad budową pomnika trwa już od trzech dziesiątków lat zgórą. Komitet krynicki powstał jeszcze w roku 1897. Inicjatorem tej pięknej myśli był jeden z zasłużonych autochtonów Krynicy, wieloletni burmistrz gminy miejscowej, skrzętny zbieracz okazów do muzeum krynickiego, zamiłowany lekarz-przyrodnik, doktor Franciszek Kmietowicz senjor.

Praca początkowa posuwała się opornie zarówno wskutek rozległości zadania, zamierzono bowiem przedewszystkiem stworzyć park Pułaskiego i w nim wzniesić kopiec z pomnikiem na szczycie, jak wskutek silnych w owe czasy tarć wśród gminiaków, należących w sporej części do małokulturalnych i polskości niechętnych Łemków. Ofiarność publiczna nie była też w tym przypadku szczodra. Polegano zresztą jedynie na gościach krynickich, wśród których, jak wiadomo, tylko około 20% Polaków - chrześcijan ujawniało żywsze zrozumienie i najczęściej platoniczną sympatję dla sprawy pomnika. Gdyby to zainteresowanie było żywsze, pomnik Pułaskiego byłby już dawno wykonany.

Dla stosunków naszych godzi się tedy podkreślić, iż praca nad urządzeniem w Krynicy parku Pułaskiego i wzniesieniem pomnika trwała... 32 lata. Ale nie było w tem winy ani komitetu budowy, ani samej Krynicy.

Raczej tego ospalstwa i obojętności społecznej, które pozostawiają w zapomnieniu najszlachetniejsze porywy i zamierzenia.

Czemu pomnik Kazimierza Pułaskiego staje w Krynicy? Czy to wyjątkowy kult dla bohatera walk konfederackich za ostatniego króla polskiego, czy inne przyczyny? Otóż z nazwiskiem Pułaskiego związany jest fragment tych walk, toczonych w górach w pobliżu Krynicy.

Jest taki trakt, nazwany dziś drogą Pułaskiego, który prowadzi od Krynicy do Tylicza i dalej ku pobliskiej już granicy ongi węgierskiej, dziś czechosłowackiej.

... pomnik wznosi mu teraz, w 150-lecie śmierci, Krynica. Pomnik stanowi obelisk granitowy na kopcu, uwieńczony u szczytu Orłem Białym, z brązu odlanym. Ścianę obelisku ku drodze zwróconą ozdobi tablica brązowa z płaskorzeźbą Kazimierza Pułaskiego. Pod głową bohatera krótki napis:

„Kazimierzowi Pułaskiemu — rodacy”.

Nie nazbyt gorliwie ci rodacy w sprawie pomnika współdziałali. Jednakże pomnik jest na ukończeniu i niebawem stanowić będzie jedną z najpiękniejszych ozdób Krynicy.

Jan Czempiński

KAZIMIERZOWI PUŁASKIEMU
KRYNICA W HOŁDZIE

29